

Talende taushet omgir Scharffenbergs avsløringer

Akter ikke de nåværende myndigheter å foreta en «hensynsløs offentlig undersøkelse?»

Vi vil fortsette med å skrive og tale denne sak fram for folket

Som ventelig var vakte ikke overlege Johan Scharffenbergs avsløringer noen gjenklang i norsk presse. Den har med få unntak telt. Medlemmene av regjeringen Nygaardsvold forholder seg absolutt tause. Selv den meget skrivende Koht kan styre seg nå. Interessebetont taushet har avløst «interessebetont erindringsforskyning».

Ja nå gjelder det

virkelig å holde kjeft. Hele kamarriljan av 8. Mai 1945 står foran skibbruddet. Vi kommer nemlig ikke til å tie, men til å tale og skrive om de menn som utlevte Norge til krig og okkupasjon i 1940. Heller ikke skal vi opphøre med å anklage den sammensvergelse av rømlinger, riksrådsforhandlere og de såkalte «godviljensmenn» som i 1945 forrådde rettsstaten. Som utlevte flere tusen landsmenn til død, fengsel eller nød og elendighet, bare for å dekke over egne misgjerninger og feighet.

Er der noen jurist

som idag vover å stå fram og forsvare Landssvikanordningen. Som tør påstå at det er lovlig å gi lover tilbakevirkende kraft. Hva sier nå de 150 stortingsmenns gidsler fra 1945, som godkjente denne uhyrlighet. Hva sier den Høyesterett som dømte etter disse lover. Nei nå bør der ties over hele linjen.

Hva mener De nå hr. f.h.v. statsadvokat Annæus Schjødt,

De, som anklaget Vidkun Quisling for å ha tilskyndet tyskerne til å angripe Norge. Er De interessert i overlege Scharffenbergs avsløringer eller går De i svime? Har De fått noen påskjønnelse for den fornemme tone De anvendte i retten?

Krigsminister Shinwell var militærneker i den første verdenskrig

Nevnte ikke Quisling noe om at Norge ikke hadde vært nøytralt før 9. april 1940? Var ikke dette bare tøy og undskyldninger fra tiltaltes side? Hvorledes er det med Dem Paal Berg, synes De fremdeles, at De var skikket til å dømme Quisling til døden? Ville ikke De kvitte Dem med Kongehuset og Londonregjeringen. Hvor lang straff tror De at De ville fått hvis De ikke i tide hadde sikret Dem straffefrihet? Hvorledes står det til med Dem, hr. Berggrav, vi så Dem i

retten i Langeland-saken. Da var De ikke rar. Er De bedre nå? De tror vel på Gud De som var biskop, vær glad for at Han er full av tilgivelse overfor arme syndere.

Det er disse menn

og noen få hundre til som er DEMOKRATIET i Norge idag, inklusive han med borgerdådsmedaljen i gull oppe i Hommelvikta. Det er disse som representerer det verdifulle systemet, som norsk ungdom eventuelt skal ofre livet for å verge.

Hvis ikke overlege Scharffenberg er blitt for gammel, det er jo det man håper på, så er det grunn til å anta at hans avskrift av visse dokumenter

— Forts. side 3. —

Skorzeny som turist i Vest-Tyskland

..Privat til «8. Mai» fra Stuttgart. ..

Den berømte SS-oberst Otto Skorzeny oppholder seg for tiden i Vest-Tyskland. Han kom til Stuttgart den 28. juli på et spansk pass, og hensikten med reisen til Tyskland er at han ville besøke gamle venner. Skorzeny gjorde seg som kjent berømt ved å befri Mussolini i 1943. Senere ledet han støttroppene i Ardenneroffensiven og viste her stor dristighet og dyktighet. Han ble tatt tilfange og ble satt i interneringsleir. Meningen var at han skulle stilles for en nazifiseringsdomstol, men i 1948 reiste han og tok seg over til Spania, hvor han nå venter på å få spansk statsborgerskap. Skorzeny har siden sin flukt i 1948 vært etterøst på grunn av sin flukt fra interneringsleiren, men det vest-tyske politi erklærer nå at han ikke lenger er etterøst, da hans sak ansees for å være foreldet.

Adenauer ønsket Ramcke som leder for det tyske Soldatforbund

KONRAD

Privat til «8. Mai» fra Bonn.

Den 29. juli 1951 vil gå inn som en historisk dag i Vest-Tysklands historie, idet den markerer opprettelsen av en storstilet frontkjemperorganisasjon under navnet «Det Tyske Soldatforbund».

Forbundet ble opprettet på et møte av nesten 5000 fallskjerm-jegere fra alle fire okkupasjonszoner i Braunschweig, hvor den berømte fallskjermgeneral Ramcke holdt hovedtalen. På vel underrettet hold antar man at general Ramckes opptreden var avtalt ikke bare med den vesttyske regjering, men også med de vestallierte, i all fall med amerikanerne. Det er vel kjent at dr. Adenauer har arbeidet for å få Ramcke til å stille seg i spissen for et tysk soldatforbund.

Det krav de tyske frontkjemper vedtok på møtet om løslatelse av alle tyskere som er dømt for «krigsforbrytelser» har likeledes støtte av den vesttyske regjering og de vestallierte er klar over at tyske soldater ikke kan inbys til å forsvare Vest-Europa for deres kamerater med Kesselring, Raeder, Dönitz og von Neurath i spissen er løslatt fra fengslet.

I tyske offiserskretser antar man at det med det aller første kan ventes en radikal forandring i de vestalliertes holdning overfor «krigsforbryterne». En løslatelse av samtlige tyskere som sener Nürnbergstraffer vil imidlertid støte på visse

Organisasjonen vil danne kjernen til en vest-tysk arme

Radikal forandring i de vestalliertes holdning til de tyske «krigsforbrytere»

klinkige problemer, all den stund noen av dem sitter i det såkalte «fremaktsfengsel» i Berlin, hvor også sovjetrusserne har et ord med i laget. Tyske offiserer håper at dette problem kan løses ved at disse tyskere, blant dem Dönitz, Raeder og von Neurath, vil bli løslatt i en av de perioder hvor de vestallierte har ansvaret for fengslet.

Hva angår det nye tyske soldatforbund, venter man at det vil få en enestående tilslutning helt fra starten og at det vil kune danne kjernen til den organisasjon som kan bygges ut til en vesttysk arme.

Mongoler befolker hvit manns land

Djingis Kahns etterkommere til Tyskland

Tyskerne har forlenget anlagt særlige landsbyer for tsjekkiske flyktninger og nå overveier de å anlegge en landsby for 700 kalmukker som er kommet til Tyskland sammen med andre flyktninger østfra. Kalmukkene regner ikke med å kunne utvandre til oversjøiske land og må derfor slå seg ned i Europa. De er antikommuniste og nedstammer fra Djingis Kahns hær, den gygne horde, som i det 12. århundrede erobret hele Asia og Russland. Etter det mongolske rikets sammenbrudd bodde de i små landsbyer i Russland og forsøkte i 1771 å vende tilbake til sitt hjemland, men det mislykkedes. Etter revolusjonen i 1917 forsøkte de russiske myndigheter å omvende dem til kom-

De allierte ønsker ikke at verden skal få vite om deres krigsforbrytelser

Innskrenker tale og trykkefriheten i Vest-Tyskland

Syke soldater ble tatt ut av sengene og slått ihjel Fra den beryktede «Beethoven-Keller» i Freiburg høortes de mishandlede skrik flere kvartaler borte

Innenriksministeren i den vesttyske enkeltstat Nordrhein-Westfalen har truffet en beslutning som er jevnog med en innskrenkning av talefriheten i denne del av den vesttyske republikk. Han har nemlig bestemt at ingen av Det Sosialistiske Rikspartis talere heretter skal få lov til å oppføre offentlig. Partiets leder general Reiser ble arrestert en kortere tid da han gjorde forsøk på å holde en offentlig tale. Bladet nevner flere bestialske mord

Samtidig meddeles

at den engelske kommissær for Ham-

blet at engelskemannene i april-mai 1945 slog ihjel sårede soldater fra divisjonen «Grossdeutschland»

Krigsminister Shinwell var militærneker i den første verdenskrig

Privat til «8. Mai fra London. . .

Storbritannias forsvarsminister E-manuel Shinwell ble på et møte i Strathaven i Skottland den 29. juli møtt med tilrop og et sant bombardement av råtn e egg.

Allerede ved begynnelsen av sin tale ble Shinwell gjentagne ganger avbrutt av skotske nasjonalist-kvinner som kom med tilrop som «forbandet militærneker». Dette hentydet til at den nåværende forsvarsminister var militærneker i den første verdenskrig. Shinwell likte ikke å bli minnet om sine tidligere syaspunkter, og henstilte til kvinnene om å oppføre seg fornuftig. Denne henstilling bevirket at kvinnene fant fram sine medbrakte egg og Shinwell ble utsatt for et sant bombardement av egg. Politiet måtte tilkalle forsterkninger for å få de rasende kvinner til å forlate møtet. Møtet ble hevet og rundt herr Shinwell lå flere ukers eggasjon knust. Det opplyses at de skotske kvinner hadde en forbløffende treffsikkerhet.

200 000 mennesker med kunstige lemmer i Vest-Tyskland

I følge de siste oppgaver er det i Vest-Tyskland vel 200,000 mennesker som har kunstige lemmer. Derfor gjengir vi de offisielle oppgitte tall over denne sørgelige stilte gruppe mennesker:

151 729 med ett ben amputert
6361 med begge ben amputert
47 568 med en amputert arm
832 med begge armer amputert
84 blinde uten armer
819 med amputert en arm og et ben
83 med tre lemmer amputert
9 med begge armer og ben amput.

Hjem fra russisk krigsfangenskap ble de danske frontkjempere møtt av politiet Som i Norge — så i Danmark

Vi brakte i forrige nr. av «8. Mai» en melding om at endel danske frontkjempere var løslatt fra russisk krigsfangenskap og befant seg i Berlin på vei hjem. Det danske politiet møtte selvsagt opp på stasjonen iflg. god gammel tradisjon. Vi synes det er rett og slett en skam, og vi undrer oss på når politiet vil finne seg overflødig i slike tilfeller. Vi gjengir her den notisen som Berlingske Tidende hadde om saken den 30. juli i år:

«De 14 dansker som forleden ble løslatt fra russisk krigsfangenskap,

REMER.

Endelig har Dag- bladet «seiret»

Skavlan slipper å
«rottere» i sin grav
når den tid kommer

Dagbladet er for en gangs skyld glad og fornøyet. Etter at bladet har mast i årevis, kan det nå med fete typer fortelle at den tyske krigskirkegård — bladet må selvsagt kalle den «æreskirkegård» i gåseøyne — endelig skal flyttes! Kirkevergen i Oslo meddeler at flytningen vil skje om ikke i høst, så antagelig til neste år til den nye gravlund ved Alfaret. Her har Oslo kommune kjøpt 500 mål, men «det er ikke meningen at de 3000 tyskere skal ha mer enn 10 mål». Forøvrig blir det gravplass for norske borgere.

I sin kommentar til meddelelsen understreker bladet hvor tidlig det tok opp saken om flytning og skriver så bl. a.:

«Det er gledelig at stat og kommune nå er blitt enige seg imellom om å løse saken. Slik forhindres det at «Æreskirkegården» i fremtiden skal bli et valfartssted for tyske turister. De tyske falne får det sikkert like bra på Alfaret, selv om de må finne seg i å ligge i nærheten av norske sivile.»

Vi får inderlig håpe at myndighetene retter seg etter Dagbladets ønsker, slik at man kan «forhindre» at de falnes pårørende gjenfinner sine kjæres graver! Og dermed også forhindre at redaktør Skavlan av bare ergrelse kommer til å fortsette «rotasjonen» i sin egen grav, når den tid engang kommer.

Ex—

kom inatt til Gedser med dampfergen «Danmark», etter at de i tre dager hadde ventet i Warnemünde på at deres utleveringspapirer skulle bli brakt i orden.

Fem kriminalbetjenter var reist til Warnemünde for å hente dem, og etter ankomsten inatt til Gedser ble de i politibiler ført til Nyköbing F. Her ble noen av dem løslatt, mens de øvrige, som myndighetene forskjellig steder i landet, bl. a. i København, hadde begjært overført, ble sendt videre dertil under politiledsagelse.

ingen av Det Sosialistiske Rikspartis talere beretter skal få lov til å opp-
tre offentlig. Partiets leder general Remer ble arrestert en kortere tid da
han gjorde forsøk på å holde en offentlig tale.

Bladet nevner flere bestialske mord

Samtidig meddeles

at den engelske kommissær for Hamburg-området har forbudt det sosialistiske rikspartis (Remer-partiets) organ «Die Reichszeitung» for et tidsrom av 90 dager. Begrunnelsen for denne beslutning er at avisen har offentliggjort en artikkel under overskriften «Krigsforbrytere».

Det viser seg at den artikkel som har fremkalt denne innskrenkning i pressefriheten var et innsendt brev fra en læge ved navn dr. H. Gauch, som er bosatt i Einöllen bei Lauterkepen. Dette brev offentliggjorde avisen i sin utgave den 22. juli under overskriften: «Leserne skriver til oss...» Dr. Gauchs brev hadde følgende ordlyd:

«Jeg tillater meg å anmode Dem om at Deres aviser oppretter en regelmessig spalte «Allierte krigsforbrytelser». Som eksempel kan

at engelskmennene i april-
mal 1945 slo ihjel sårede soldater
fra divisjonen «Grossdeutschland»
i nærheten av Bremervörde. Skogs-
arbeider Heinrich Riggers fra Örel
ved Bremervörde (husnummer 15a)
har berettet meg om dette som øy-
envitne. I huset til Martin Tiedjen
og i huset til gjeter Neumann i
Örel lå det hårdt sårede soldater
fra divisjonen Grossdeutschland. —
De ble trukket ut på gaten av en-
gelskmennene og slått ihjel. Jeg ber
Dem sende en medarbeider til åste-
det for å intervju vitnene. Ytter-
ligere materiale vil da strømme inn
i masser til Dem fra leserne, når
De bare trekker fram ett tilfelle.
Jeg har — i min egenskap av læge
— sendt forbundsrepublikkens ju-
stisdepartement en rapport om de
gisselmord jeg var vitne til i Ober-

— Forts. side 3 —

Deltaker og hovedvitne ved Rostockmøtet gir oppsiktsvekkende vitneutsagn

Den unge ameri- kaners sjanser under militær- tjenesten

U. S. News & World Report har prøvet å utregne den unge amerikanners reelle sjanser under militærtjenesten.

Blir han tatt til hæren er sjansen for at han sendes til Korea 1—6, og hans sjanse for å bli såret er som 1—7, under et års tjeheste i Korea er hans sjanser for å bli drept som 1—26.

Går han inn i marinekorpset, er der en sjanse ut av tre for, at han sendes til Korea, og tallene stiller seg på samme måte, når det gjelder hans risiko for å bli såret, men sjanserne for, at han mister livet er som 1—29.

I luftvåpnet har han en sjanse ut av 15 for å bli sendt til Korea eller Japan og en sjanse ut av 1,818 for å bli såret og en sjanse ut av 370 for å bli drept.

Flåtens folk løper øyensynlig den minste risiko. Utregningen, som er foretatt på basis av tapene i det første krigsåret, viser, at den unge amerikanner, som kommer inn i flåten, har 1 ut av 13 sjanser for å bli sendt til Korea, og en ut av 108 sjanser for å bli såret, og en sjanse av 666 for å bli drept.

Fasit er, sier U. S. World & Report, at hvis man tar sjanser og risiko i gjennomsnitt for å bli såret og drept ligger risikoen på Korea-fronten ikke meget høyere enn i det daglige, sivile livs «normale» hasard.

Den danske parlamentariske kommisjon har holdt vitneprovet tilbake

Vel underrettet hold i Bonn er ikke i tvil om at Danmark var varslet om det tyske inntog

Privat til «8. Mai» fra Bonn.

Etter hva Deres korrespondent erfarer er det for kort tid siden inntruffet en helt ny utvikling i Rostock-saken. Mens man i Danmark på offisielt hold har gjort forsøk på å bestride at det overhode har funnet sted noe møte i (eller ved) Rostock i mars 1940, har en tysk personlighet som var deltaker i dette møte og hovedvitne ved det, avgitt et oppsiktsvekkende utsagn i nærvær av en notarius publicus i rettslige former.

Dette vitneutsagn fremkommer

etter ønske fra den danske parlamentariske kommisjon som nå i årene har behandlet skyld- og ansvarsproblemer. Den danske kommisjon har ennå ikke offentliggjort dette viktige, kanskje avgjørende vitneutsagn, som imotsettes med den største spenning i hele Tyskland. Vedkommende tyske vitne har av høflighet overfor den danske kommisjon foreløpig avlått å opplyse hva hans vitneutsagn går ut på, men på vel underrettet hold i Bonn er man ikke i tvil om at Danmark var varslet om den tyske innmarsj i god tid i forveien. Tysklands behandling av Danmark er det beste bevis for at saksregjeringen betraktet Danmark ikke som en fiendtlig makt, ikke en gang som et okkupert område, men

at det med det aller første kan ventes en radikal forandring i de vestalliertes holdning overfor «krigsforbryterne». En løslatelse av samtlige tyskere som sones Nürnbergstraffer vil imidlertid støte på visse

Vi søker sannheten

Slutt opp om vårt arbeide

En stat som ikke lærer sitt folk sannheten om historien, er til for bannelse for folket, skrev Luden dorf engang. Disse ord har sin gyldighet idag kanskje mere enn noensinde, og derfor setter vi alt inn på å finne den historiske sannhet, koste hva det koste vil. Det kan komme til å gripe inn i manges skjebne, men folkene er mere verd enn de få, som regjerer på en løgn og lar andre lidde for den. Derfor: Slutt opp om vårt arbeide, så sannheten kan komme for dagen, mens det ennå er tid.

i det 12. århundrede erobret hele Asia og Russland. Etter det mongolske rikets sammenbrudd bodde de i små landstyer i Russland og forsøkte i 1771 å vende tilbake til sitt hjemland, men det mislykkedes. Etter revolusjonen i 1917 forsøkte de russiske myndigheter å omvende dem til kommunismen, men også det mislyktes. I 1943 ble den kalmukiske republikk oppløst og 20,000 kalmukker ble deportert til Sibiria, mens andre flyktet vestover, og 70 av dem bor nå i en flyktningeleir ved Ingolstadt i Bayern. De er primitive gjeter og småbønder, men har overrasket den internasjonale flyktningeorganisasjon gjennom sine tekniske evner. Mange av dem har i leiren assistert ved røntgenapparatene, som elektriske tegnere, skomakere og skulptører. Alle sammen er Buddhister og i deres kapel i Ingolstadt holdes maleriske gudstjenester på tibetansk. Man har forsøkt å få dem anbrakt i oversjøiske land, men de avvistes med den begrunnelse at de er nomader, hvis rasemesige tilknytning vil stå i veien for en assimilasjon, og enkeltvis vil de ikke utvandre.

Mongoler midt inne i Europa er et farlig eksperiment. En blodblanning her vil ikke være av det gode og hvorledes skal man kunne forhindre den?

Sikksakk-sikksakk, ai-ai-ai

Det er som kjent Dagbladet som har vært «alltid foran», men nå begynner vi å lure på om ikke Friheten gjør Dagbladet rangen stridig. I Friheten for 30. juli finner vi nemlig i et NTB-telegram en passus som vi ikke har sett at Dagbladet har brakt sine lesere:

«Den 60 år gamle generalen (Ramcke) ble båret på gullstol inn i en ølstue i Braunschweig, der de tidligere fallskjermsoffiserer sto som sild i en tønne og mottok ham med sitt feltrop: «Sikksakk-sikksakk, ai-ai-ai!»

Iflg. Friheten skal altså dette være det ny-nazistiske feltrop. Akkja.

Velferdsstaten

I Helgelands Blad leser vi følgende: TEMPO.

Rødøy herredstyre har i møte behandlet blant annet vegsjefens årsmelding. Om anlegget Meløy grense — Tonnes bemerket herredstyret følgende: Bevilget i terminen 56000 kroner, brukt i terminen 63 141 kr. Samlet veglengde 40 250 meter, planert i terminen 240 meter. Planert i alt i løpet av 5 år 715 meter. Rest å planere 39,545 meter. Med nåværende bevilgninger vil anlegget bli ferdig om 281 år. Herredstyret anser videre kommentar overflødig, hvilket vi kan være enig i.

Var det nødvendig —?

Beretninger om nøden i Tyskland og de enorme ødeleggelser som ble voldt ved vestmaktens luftangrep på sivilbefolkningen, er ikke godt stoff i norske aviser. Og norske turister som i en solskinnsbuss haster gjennom landet på vei til det lokkende parisiske natteliv, ser ikke meget av det. De fester seg først og fremst ved de gjenreiste deler av Hamburg med det livlige forretningsliv, restauranter og forlystelser, — noen med overraskelse, andre med forargelse over at tyskerne allerede har det så godt!

I Sverige ser man litt annerledes på det, men så er jo Sverige et foregangsland på det humanitære hjelpearbeid. I «Amåls-Tidningen» for 4. april får finner vi et referat under følgende titler: Glimt fra Inferno. — Man lever huleboerliv i Vest-Tyskland. En rystende skildring av forfatteren Per Westerlund. Det er et referat fra et større møte i byen, og det åpnes med følgende linjer: Fra utallige foredrag og avisartikler viste man nok at nøden i Vest-Tyskland er uhørt, men et så levende begrep om dens omfatning og skremmende karakter har man vel aldri fått som av talsmannen for Inneneuropaisk Mission, Per Westerlund, som i ord og bilder sikket dette nutidens inferno.

Westerlund ga en gripende skildring av krigsfangenes og flyktning-skarens ankomst til Vest-Tyskland og deres kår. Utallige tragedier utspilles hver dag. Mange vender tilbake til en grushaug — det er alt som er igjen av det som en gang var deres elskede hjem. Og deres familier er borte, mange får beskjed om, at alle deres kjære omkom under bombeangrepe-

ne. Håpløshet over all håpløshet griper disse arme mennesker. Kan det noensinne lysne for oss igjen, spør de sig i dyppet av de jordhuler hvor de må bo, eller i kjellerruiner. Barna er så forskremte og nervøse at det eneste som kan lokke dem fram, er mat-lukt. I butikkene er det nok nå meget å få kjøpt, men hva hjelper det, når bare 5 pst. av befolkningen har penger å kjøpe noe for!

Mange blir henvist til bondegårder, men bøndene tar med uvilje imot tvangsinnlosjerte flykninger. De blir nødt til å være i svinestaller og hønsehus, hvor de kan bli boende år etter år.

Tre av de ting foredragsholderen fortalte, brennte seg særlig inn i lytternes hjerter, skriver referenten. — Den dag idag finnes det folk som reiser forbi og mener at det bare er rett og tilpass for det folk som begynte krigen. Ikke engang barna — de uskyl-dige barna — går fri for disse bemerkninger av stenhjertene. Barna! Her var en liten gutt, sønn av en russisk soldat og en tysk dame som var blitt voldtatt og som hetet sin sønn. Og så krigsskadene på barna — mange av dem ødelagt eller vansiret i ansiktet av fosforbombenes virkninger! Minner for livet av den annen verdenskrig.

Og når taleren viste alle slott og kirker som var sunket i grus under bombeangrepene, og når han pekte på alle de ødelagte arbeiderkvarterer, så spurte man seg: Var det nødvendig med denne totale ødeleggelse?

Vi skal la det forbli med disse små bruddstykker av et varmhjertet referat av et varmhjertet foredrag. Men

ne. Håpløshet over all håpløshet griper disse arme mennesker. Kan det noensinne lysne for oss igjen, spør de sig i dyppet av de jordhuler hvor de må bo, eller i kjellerruiner. Barna er så forskremte og nervøse at det eneste som kan lokke dem fram, er mat-lukt. I butikkene er det nok nå meget å få kjøpt, men hva hjelper det, når bare 5 pst. av befolkningen har penger å kjøpe noe for!

Mange blir henvist til bondegårder, men bøndene tar med uvilje imot tvangsinnlosjerte flykninger. De blir nødt til å være i svinestaller og hønsehus, hvor de kan bli boende år etter år.

Tre av de ting foredragsholderen fortalte, brennte seg særlig inn i lytternes hjerter, skriver referenten. — Den dag idag finnes det folk som reiser forbi og mener at det bare er rett og tilpass for det folk som begynte krigen. Ikke engang barna — de uskyl-dige barna — går fri for disse bemerkninger av stenhjertene. Barna! Her var en liten gutt, sønn av en russisk soldat og en tysk dame som var blitt voldtatt og som hetet sin sønn. Og så krigsskadene på barna — mange av dem ødelagt eller vansiret i ansiktet av fosforbombenes virkninger! Minner for livet av den annen verdenskrig.

Og når taleren viste alle slott og kirker som var sunket i grus under bombeangrepene, og når han pekte på alle de ødelagte arbeiderkvarterer, så spurte man seg: Var det nødvendig med denne totale ødeleggelse?

Vi skal la det forbli med disse små bruddstykker av et varmhjertet referat av et varmhjertet foredrag. Men

Vår tids mest misbrukte ord

Den utenrikspolitiske medarbeider i Morgenbladet skriver 27. 7. 51 bl. a.:

«Demokrati er blitt vår tids mest misbrukte ord: man vet snart ikke hvem som er de verste til å misbruke det, enten marxisterne eller forhenværende marxister og andre totalitære. Men demokrati er et alt for alvorlig begrep til at man lettferdig kan ta det i munnen ved enhver anledning. Før man oppkastet seg til demokratiets voktere overfor den ganske verden, må man selv bevise ved handling at man er demokrat. Og partier som tviholder på en udemokratisk valgordning bare av hensyn til sin egen maktstilling, kan neppe kalles demokratiske for bilde for alle dem som ennå har omvendelse behov. Her nytter det ikke hvor høyt man skraker opp.»

spørsmålet: Var det nødvendig? vil vokse i styrke i årene framover.

Var det nødvendig å drepe hundretusener av sivile, gamle, kvinner og barn, med brande, spreng- og fosforbomber i djevelsk blanding.

Var det nødvendig å legge åpne byer uten ethvert militært mål i grus?

og forsvarlet noen ord til slutt. Er det virkelig noen som mener at de som er våpenføre i NS skal melde seg til tjeneste? Forlanges det virkelig at vi og våre sønner skal ut og slåss for Gerhardsen-Gundersen og Berggravs Norge?

Den dag våre myndigheter åpent og ærlig rekker hånden fram og sier at de dessverre har gjort oss en blodig urett og samtidig gir oss hel og full oppreisning, da er jeg sikker på at praktisk talt alle NS gir et ærlig håndslag tilbake. Men så lenge vi figurerer i forbryteralbumet bør ingen tale for en slik ting. Det er jo riktig at våre naboer og sambygdinger fullstendig har slått om og erkjenner — og de fleste beklager — uretten som er begått. Men det er langt fra hva våre myndigheter gjør. Tvert om, de gransker med lys og lykte enhver som tillater seg å påpeke uhyrlighetene som er begått under «rettsoppgjøret». Det er forsåvidt naturlig, for ellers ville det bli mange halvguder som mistet «ansiktet»!

Nei, kamerater, la oss være passive tilskuere, vi har en gang før i en vanskelig tid for land og folk ofret både arbeidskraft og velvære. For det fikk vi oss påsatt det mest skjendige navn

Skinnende sølv uten puss

Vask med SØLV-DESIN

norske lesere tidligere. Disse dokumentene berører de alliertes hensikter i Skandinavia, og det kan ikke nektes at overløper Scharffenbergs teori om at Frankrike—Storbritannia må bære en vesentlig del av skylden for at vi ble trukket med i krigen, står meget sterkt på bakgrunn av disse dokumenter. Men det er et annet forhold som trer enda skarper frem: Vår egen skyld i ulykken. Engelskmennene var så lite lystne på en even tyroperasjon mot Norge, at hele spers målet stod og vippte i lang tid. Det samme gjaldt tyskerne. Litt mere fasthet, litt mere frektheit, litt mere åpenbar vilje til å hevde vår nøytralitet med makt — selv om våre maktmidler var små — kunne ha betydd, at vi ikke hadde opplevd 9. april 1940. Det er betegnende at hverken de allierte eller tyskerne regnet med noen motstand fra norsk side.»

Denne bemerkelsesverdige innrømmelse står stikk i strid med den ofte gjentatte påstand i sosialistpressen, at det ikke ville bety noe om vi hadde vært bedre rustet i 1940, fordi tyskerne ville kommet allikevel.

Flere uttalelser fra sakkyndig tysk hold tar — i likhet med kronikeren nå i Arbeiderbladet — avstand fra denne påstand, likesom hele Arbeiderpartiets forsvarspolitikk etter 1945 bærer tydelig bud om at «det nytter ikke»-politikken er et tilbakelagt stadium også for de tidligere brukne gævers menn i Arbeiderpartiet.

«Vi har foreninger for mange formål her i landet. Det ser nu så smått ut som om vi er i ferd med å få behov for en ny. En Grunnlovs-forening med tilslutning av alle dem som føler at det nu er nødvendig å stå vakt om vår sekelgamle folkearv.»

Kronprins Wilhelms begravelse

Stockholms-Tidningen, 27. juli, spesialtelegram:
— — — — Kransear hade anlant från alla Europas regerande furstehus. Aftenposten, 27. juli, spesialtelegram:
— Der var krans fra kongen og dronningen av Danmark.

Utenrikskrønikk

En selvforstått generøsitet

Nordmennene later til å være et krigersk folk. Inntil for få uker siden har Norge vært i krig med Tyskland, men nå er denne krigen formelt slutt tross alle forbehold. Tyskland er ikke spurt, og Bonnregjeringen vil sikkert gni seg i øynene og spørre: Har vi virkelig vært i krig med Norge, når begynte den egentlig og når sluttet den? Det vil ta tid, før dette spørsmål kan bli endelig svart, og meget kan hende imens

Men vi er ikke ferdig med det. Ennå er det tapre Norge i krig, og det er med Japan. Denne krig som riktignok ikke har kostet oss noe stort mannefall, blir ikke slutt, før de store gutta i dagene 4—8. september har undertegnet den foreliggende fredstraktat med Japan under et møte i San Francisco — forøvrig i den sam-

me sal, hvor FN-pakten ble undertegnet i 1945. Litt stil skal det jo være over tragikomedien. Det er omlag 50 stater, som under den store medvind hadde erklært Japan krig, og de fleste av dem vil vel unde sine representanter en hyggelig tur til det skjønne San Francisco for å krasse ned sitt navn under traktatdokumentet. Her vil sikkert heller ikke Norge utebli, selvom annihilene ikke kan fortelle om store krigsbragder, slik som hjemmefronten kunne da faren var over.

En vil imidlertid sikkert utebli og det er Sovjet-Russland, som kom med i krigen mot Japan, da den egentlig var slutt, men allikevel tidsnok til å høste de største fordeler. Og Kina slår følge. Riktignok er det overlatt til Japan selv å bestemme, hvilket Ki-

na det vil slutte fred med — det kommunistiske på fastlandet eller det nasjonalistiske på Formosa. Det er en av de innrømmelser som hovedpartneren USA har måttet gjøre for å få britene med. Ennvidere er det i fredstraktaten inntatt en bestemmelse om at den begynner å virke, når et flertall av de 15 særlig interesserte stater har undertegnet og blant dem er forøvrig neppe Norge. Hvis ikke dette flertall er nådd innen 9 måneder, kan de interesserte stater gi fredstraktaten gyldighet hver for seg. USA kan således få fred med Japan selvom Sovjet-Russland og kommunist-Kina ikke vil være med.

Det har vært visse vanskeligheter med de folkefattige land, New Zealand og Australia, men USA har sammen med dem undertegnet en Stillehavspakt, som trer i kraft, når fredstraktaten med Japan er undertegnet, og denne pakt forplikter hvert av landene til å komme de andre til hjelp og vil sikre New Zealand og Australia amerikansk støtte i det tilfelle at den japanske militærstyrke skulle doble opp igjen.

Fredstraktaten med Japan karakteriseres av de allierte som «den mildeste fredstraktat i historien». Ja, det er mange måter å si det på, og hvis den er mild er det ikke for japanernes skjeve øynes skyld, men i velforstått egeninteresse.

Det japanske folk ble — det vet man idag — dratt inn i krigen ved en vel beregnet provokasjon fra Roosevelts side, for han ville ellers ha møtt mange vanskeligheter med å få USA med i krigen mot Tyskland. Og Japan slo igjen etter beste evne. I nederlagets time er det ikke tale om noen generøsitet etter den ulyksalige krigen, men om å sikre en støtpute mot kommunismen, som ellers ville oversvømme Østasia. Og Japan får betale — ikke i form av krigserstatninger som bare ville gjøre galt verre for seirherrene, men gjennom å miste hele sitt imperium, d.v.s. alle de utvidelser og interessesfærer, som er blitt vunnet gjennom mannsaldre, dels gjennom krig med Russland og Kina, men ennå mere gjennom flittig arbeid, god organisasjon og velberegnete

kapitalplasseringer. Den japanske skepansjon sies å ha medført vold og undertrykkelse av de omkringboende asiatiske folk, men i virkeligheten betød den høyere levestandard og stigende kultur for dem alle og en produksjonsøkning som kom nele Østen tilgode og som bare hemmet visse vesterlandske monopolinteresser. Generasjonerers produktive innsats blir nå på denne måte berøvet Japan og folket blir satt tilbake i levevilkår og må begynne på bar bakke.

At Japan ikke er ilagt skadeserstatning kan ikke betegnes som generøsitet, bare som elementær klokskap fra amerikenernes side. Hvis Japan skulle ha blitt tvunget til erstatninger, vil le det være mulig å betale bare gjennom dumpingsport, som ville ha gjort de seirende mere skade enn gagn. Og forøvrig — skal Vesten kunne hindre en japansk orientering henimot sovjetblokken, må japanerne få muligheter for å forsørge seg selv gjennom eget arbeid selvom kårerne blir fattige og livsrommet trangt. Under dette må man hel-

ler ikke glemme, at den av japanerne gjennom to mannsaldre styrte verden på fastlandet gjennom amerikansk krigspolitikk og Roosevelts dårskap i første rekke er kommet sovjetblokken tilgode, og det innsees nå selvom det er for sent.

Fredstraktaten vil bli undertegnet av USA og England med Dominions, og dermed går skipet videre. Det japanske folk med sin begavelse, offervilje, energi og idealisme, vil nok påny reise seg, men det avhenger i første rekke av USA og medløperne, om det skal bli til gagn for vår verden. Møtet i San Francisco kan, selvom det er bare en formel gestus, danne innledningen til en ny japansk æra. Landets folketall vokser med en rivende fart, og det må de kloke statsmenn, hvis de da finnes, regne med i fremtiden for å unngå en ny eksplosjon. En viss optimisme kan man vel koste på seg nå, når Roosevelt er borte og Alger Hiss sitter i fengsel.

For å vinne Englands gunst ble den engelske konges svigersønn konge av Norge

Det ble ikke gjort for å tilfredsstille kong Edward, men for å skaffe England baser på Norges kyst

Senere har ikke Norge vært innstillet på motstand mot engelskmennene — selv om disse kom til å ta seg tilrette

For en tid siden holdt Johan Scharffenberg et av sine oppsiktsvekkende foredrag. Denne gang var det i Sandefjord Handelsstand. Den første delen av foredraget benyttet taleren til å påvise den utvikling som har ført til at Norge har oppgitt nøytralitetsprinsippet og sluttet seg til en av stormaktene. Han tok sitt utgangspunkt i 1537 da Norge opphørte å eksistere som selvstendig stat, hvoretter han med få streker trakk opp vår nyere historie. Han dvelte særlig lenge ved de viktige årstall 1814 og 1905 og påviste at det var Sveriges tyskvennlighet som forårsaket at Norge søkte engelsk hjelp, da landet ville stå på egne ben. Ved å gi den norske krone til den engelske konges svigersønn, den danske prins Carl, oppnådde Norge å få en britisk garanti for sin selvstendighet.

Dette ble ikke gjort for å tilfredsstille kong Edward, men fordi England i en krig med Tyskland kunne få anledning til å opprette

baser på Norges kyst.

Hvis Tyskland sperret de danske belter, måtte England hoppe bukk over den norske integritet og besette en norsk by for å føre angrepet derfra. Tyskland har alltid vært innstilt på dette at ved en krig med England ville engelskmennene opprette baser i Norge.

Scharffenberg påviste at Norge alltid har stolt på engelsk beskyttelse og således ikke var innstilt på å øve motstand mot engelskmennene, selv om disse kom til å ta seg til rette.

Taleren hadde ingen tro på at en stormakt vil slåss for de små stater. Derfor bør småstatene ikke slutte noe forsvarsforbund med noen stormakt, men holde seg utenfor enhver krig og forsøke å overleve den på best mulig måte. — Jeg fordømmer krig like meget som noen pasifist, sa Scharffenberg, men jeg er ikke forsvarsnihilist. En stat må kunne

forsvare sin nøytralitet.

Hadde regjeringen Nygaardsvold vært like energisk med hensyn til å forsvare sin nøytralitet, som regjeringen i 1914, ville vi etter all sannsynlighet ha unngått okkupasjonen i 1940. — Regjeringen Nygaardsvold stolte på at den engelske flåte var

sterk nok til å holde tyskerne unna.

Allerede i 1936 burde Norge ha skaffet seg et solid forsvar. Da var det klart for alle at en storkrig var i emning.

Scharffenberg hevdet at Hitler i 1939 fant en skandinavisk nøytralitet mest mulig heldig for seg. Men hvis engelskmennene ville prøve på å stoppe malmtransporten langs norskekysten kunne tyskerne bli tvunget til å okkupere Norge.

Den 2. februar 1940 var de engelske okkupasjonsplaner vedrørende Norge ferdig. Så kom mineutleggingen i norske farvann, og den 7. april gikk de britiske invasjonstropper ombord i skotske havner. Engelskmennene regnet ikke med at nordmennene ville gjøre noen motstand.

Scharffenberg hevdet at vestmaktene har hovedskylden for at Norge ble trukket inn i krigen.

Scharffenberg kom så inn på vår tilslutning til A-pakten og uttalte:

Vår tilslutning til A-pakten har gjort det 50 pst. sannsynlig at vi i en ny storkrigs første fase vil bli okkupert av russerne

og være blant dem som sist blir befridd, hvis vi i det hele tatt blir frigjort.

Jeg nærer den dypeste mistro til all stormaktspolitikk, sa Johan Scharffenberg. De små staters eneste redning består i at de holder sammen og

søker å holde seg utenfor oppgjør mellom stormaktene. Jeg nærer ingen illusjoner hverken om Sovjet-Samveldet eller USA. Den førstnevnte er ledet av maktbrynde, og den andre tenker på sine økonomiske interesser. Det som verden trues av i dag er et oppgjør mellom statskapitalismen og privatkapitalisme. Hvis USA ville kjempe for demokratiet så kunne det aldri søke kontakt med folk som Peron, Franco, Chinag Kai Chek, Syngman Ree og Tito.

Norge må unngå å flakse som en spurv i kamp mellom ørner.

Forrådte regjeringen Nygaardsvold Norge i 1940?

Hvis det hr. overlege Johan Scharffenberg siterer er riktig, er svaret ja. At den samme regjering og det parti den utgikk fra i årevis hadde undergravet landets forsvar er fastslått. Det prøver ingen å motbevise. De spede tiltak i siste liten for å rette på tidligere skade er ikke ansvarsbefriende. Et forsvar og den mentalitet, som gir det kampekraft, kan ikke skapes på en natt.

Ingen må tro at myndighetene i februar 1940, med glåd hug lot generalstabsoffiserer fra fremmede makter inspisere landingsplasser. Nei det måtte man finne seg i av følgende grunner:

1. Man visste at England — Frankrike hadde til hensikt å føre krigen inn på norsk jord.

Hvike hat preiktes er ikke under dekke av kjærlighetens religion

«Bråk» omkring etterkrigsoppgjøret

Av Hroar Hovden

Vårt Land» har ikke vært ale ne om å hevde at der fra den strenge rettferdighets syns punkt hefter store mangler ved «rettsoppgjøret» i vårt land, både i opplegget og enkelthetene. Således har f. eks. framstående jurister både i inn- og utland hevdet det samme, og gitt sine saklige grunner for det. Ja, end og en norsk statskirke-bisp har vært modig nok til å tale om «all den åpenbare urett som har fulgt i rettsoppgjørets spor». (Biskop Schjelderup i et intervju med «Aftenposten»).

Når «Vårt Land» i lederartikelen 21. juli i år omtaler «de store mangler» ved oppgjøret, så er vel det slik å forstå at bla det er klar over både den urett som er begått og den ulikhet for loven som har gjort seg gjeldende.

Ville det ikke være en logisk konsekvens av erkjennelsen om at urett er begått, at man sluttet opp om de krefter som strever med å bøte på uretten? Ville det ikke være en god gjerning — ja, en kristenplikt — å delta i striden for sannhet og rett?

Det minste vi måtte kunne vente var at de kvinner og menn som har tatt opp arbeidet for revisjon av oppgjøret, med påfølgende oppreisning for dem som har lidd urett, ble møtt med forståelse og sympati av alle rett-tenkende medmennsker. Dette er da også i meget stor utstrekning tilfellet — ute blant folket. Men i pressen er det annerledes. Selv «Vårt Land» kan ikke finne noe sannere uttrykk for sin mening om oss, enn at vi «lager bråk»! En slik karakteristikk kan neppe oppfattes som sympati.

Ærekjære mennesker som med urette er stemplet som landsforrædere og deretter utstøtt av «samfunnet», bør ikke oppfattes som «bråkmakere», når de fører sin seige, alvorlige og målbevisste kamp — med bestandige midler — for rettens og sannhetens seir over hykleri og forfølgelse.

som Norge idag, skulle løpe stillere av? Selvfølgelig ikke. — Og det faktum, at det denne gang gjelder et større antall mennesker — i mange tilfelle av landets beste og mest ansette folk — vil ha til følge at kampen denne gang vil bli ført med en kraft og utholdenhet som «samfunnet» ikke vil kunne overse uten å skade seg selv. — Der vil ikke finnes noen vei uten om en tilfredsstillende løsning av dette alvorlige problem. — Skulle det ikke lykkes oss å nå fram til et rimelig og rettferdig resultat i denne generasjon, vil kampen komme til å fortsette i neste. Våre sønner og døtre vil føre den gode strid for ættens ære videre. Man kjenner Ola Nordmann dårlig, om man tror han slår seg til ro med et skulderklapp om at nå må «alt være glemt»!

Vi ønsker alle å nå fram til fred og fordragelighet mellom landsmenn. Dette er ikke bare et ønske, det er en nødvendighet — for folkets egen skyld i framtiden. Men fred og fordragelighet — forsoning — oppnåes ikke ved maktbud fra oven, men ved at rett og rettferdighet øves til alle sider, selv til den minste iblant oss.

Kapp 31. juli 1951.

Hroar Hovden.

Verden er forunderlig

I det danske fagtidsskrift «Landbo Værnet» finner vi følgende leserbrev:

«Verden er forunderlig eller er det menneskene, som bor deri? Nu leser man f. eks. i avisene, at Danmark har sluttet fred med Tyskland, uten at noen vet av, at de lande har vært i krig med hinannen.

Og tenker man på den meget omtalte Rostocksak, ser det ut til, at det for en del mennesker — nærmest politikerne — gjelder livet om å konstatere, at dr. Munch ikke var i Rostock til forhandling den 17. mars, endda der ikke finnes annetstedt å arbringe ham på nettopp denne dag. En annen merkverdighet er, at det militærvesen ikke reagerer når

De allierte krever at Vest-Tysklands forbruk av skrapjern skal skjæres ned

Privat til «8. Mai» fra Bonn.

De allierte myndigheter i Vest-Tyskland har forelagt Bonn-regjeringen en plan om et mere «tilfredsstillende» system for fordelingen av tysk skrapjern. Planen antas å ville bli godtatt av Bonn-regjeringen. Planen går ut på at tyske fabrikker, som inn til nå har fått alt det skrapjern de trenger, skal skjære ned sitt forbruk til et «minimum». En bestemt mengde utover dette minimumsbehovet skal eksporteres til utenlandske forbrukere, og skrapjern utover denne sum skal deles likt mellom utenlandske og innenlandske marked. De britiske myndigheter foreslår at tyskerne får beholde 300,000 tonn pr. mnd., mens amerikanerne mener at tyskerne får greie seg med 275,000 tonn. Det foreslåtte kvantum for eksport er 50,000 tonn. Skrapjern over dette samlede kvantum skal altså deles likt mellom hjemme- og utemarkedet. Det tyske behov for skrapjern er beregnet til 350,000 tonn pr. mnd.

Engelsk hyldest til Kirsten Flagstad

Men — norsk sjikane

Fra Liverpool telegraferes gjennom Reuter til svenske aviser:

Den verdensberømte norske sopran Kirsten Flagstad hadde onsdag den 25. juli sin siste opptreden i en Wagneropera — Tristan og Isolde — på Empire Theatre i Liverpool. Salongen var fullsatt og publikum hyltet sangerinnen med kraftig applaus og «stampningar». Direktør Webster fra Covent Gardenoperaen i London holdt etter siste teppefall en hyldesttale for Kirsten Flagstad og nevnte at hun nå fant seg berettiget til hvile etter en slitsom karriere. Hun er den største sopran i denne generasjon og en av de største sangerinner som noen sinne har opptrått.

Reuter føyer til, at Kirsten Flagstad nå er 58 år gammel og akter å trekke seg tilbake fra operaen og fremtidig bare gi konserter.

Kirsten Flagstad skal 5. september synges i Oslo for første gang etter okkupasjonen med Filharmoniske Selskaps orkester til inntekt for orkest-

Jeg nærer den dybeste minstro til
all stormaktspolitikk, sa Johan Scharff-
berg. De små staters eneste red-
stolte politiker og ikke på noen måte

Mr. Morrison lot seg lure av Pravda

Det var iugen trojansk hest han førte mot Kreml

Da de norske aviser offentliggjorde den engelske utenriksminister mr. Morrisons intervju med Pravda og utdrag av Pravdas svar, var det ikke måte på hvor begeistret avisene var over mr. Morrisons store statsmannsklukt. I den forbindelse kan det være interessant å se hva den engelske avisen Daily Mail skriver om mr. Morrisons propagaandistiske evner. Avisen skriver i sin leder for 2. august følgende:

«Den trojanske hest som mr. Morrison trodde å ha plasert i nærheten av Kreml, har vist seg å være en bakutsparkende «bronco». Den kastet ham av og sparket resten av det engelske folk i ansiktet. Dette tror vi er virkningen av utenriksministerens uovertenkte tilbud om å skrive en artikkel for Pravda. Sannsynligvis tenkte han ikke over de mulige følger av sine velm. anstrebinger. Han må ha visst at det ikke ville bli godtatt uten et løfte om et «quid pro quo», og dette løfte kunne han ikke gi. Men han måtte også ha visst at noen britiske aviser ville tilby seg å offentliggjøre det russiske svar i sin helhet (noe de også gjorde) og at andre aviser ville offentliggjøre lange utdrag av

begge artikler. Dette er det som er hendt.

Mens mr. Morrisons artikkel ble offentliggjort i bare et russisk blad, ble Pravdas kommentar gjengitt i alle britiske morgenaviser. Vi er ikke helt sikker på Pravdas opplag, men det kan være mellom 2 og 3 millioner. Det samlede opplag av de aviser som offentliggjorde Pravdas svar eller deler av det, er over 16 millioner.

De listige russiske propagandister har tatt mr. Morrison ved nesen, og deres politiske synsmåter har vunnet i popularitet.

Vår uskyldige utenriksm. falt ikke i en felle fordi han selv åpnet døren og gikk i den. Det kan kanskje sies at mr. Morrisons artikkel var så godt skrevet og det russiske svar, var så åpenbart nonsens at den har gjort mere godt enn skade, men tror noen at disse argumenter vil få innpass hos det russiske folk?»

Daily Mail skriver videre, at mr. Morrisons artikkel var tam selv om den var god, men som sos.demokrat savnet han den nødvendige indre glød som de russiske propagandister vet å bruke i fullt monn. De «glødende» propaganda-fraser som de kommunistiske propagandadister tror vi, skriver bladet, virker mere på mannen i gaten enn mr. Morrisons tamme og litenskapsløse ord. Bladet slutter sin leder med følgende konklusjon: «Vi håper inderlig, at mr. Morrison ikke vil gjennomføre sin antydende trussel om å skrive flere artikler for Pravda. Hvis han ønsker å luften sitt journalistiske talent, står Daily Mails spalter åpne for ham. — Vi foreslår følgende emner: Mr. Daltons humoristiske sans, eller mr. Shinwells skjønnehets sans».

Det Daily Mail her sikter til er mr. Daltons forslag om offentlig utbyttebegrensning av aksjer og hans flåsete bemerkning at når den kom ville en få se mange lange ansikter, «og det er da vel morsomt». Med hensyn til mr. Shinwell så siktes det til en uttalelse han ga under sitt siste besøk i New York at han hadde større interesse av å være dommer i en skjønnehetskonkurranse eller å forhandle om standardisering av håndvåpen. Som kjent var forsvarsminister Shinwell militærnektet under første verdenskrig.

Amerikansk turistreklame

Et amerikansk reisebyrå som formidler feriereiser til Tyskland har utgitt et prospekt som vel må sies å være typisk amerikansk:

«The Yellowstone Park forblir uforandret — The Niagara Falls vil for bestandig beholde sin skjønnhet

te man finne seg i av følgende grunner:

1. Man visste at England — Frankrike hadde til hensikt å føre krigen inn på norsk jord.
2. Hvis man satte seg til motverge, var man før svak til å kaste dem ut.
3. Når man ikke kunne kaste dem ut, ville Tyskland komme til hjelp.
4. Da ville Norge i overensstemmelse med sine internasjonale forpliktelser komme i krig på Tysklands side.

Det er derfor å anta at overlege Johan Scharffenberg har rett og at dette er grunnen til at der ties. Hvis man fortsatt bevarer tausheten, er dette bevis godt nok. Riktignok har d'herrer en robust samvittighet og den aller tykkeste hud, men de ville ikke tiett hvis de kunne tale.

Var det forrederne som kom hjem i 1945 for å dømmes de nasjonale? Vi antar det, inntil myndighetene har brakt overlege Johan Scharffenberg til taushet.

Vi har ved en tidligere anledning

omtalt Fabian Society, som har beskjeftiget seg med det britiske arbeiderpartiet fremtid. Særlig har et medlem, mr. R. H. S. Crossman, gjort seg gjeldende. Han peker bl. a. på den manglende kritikk overfor konsekvensene av å øke statens makt. Han sier: «Vi vet nå at statens makt ikke er i hendene på noen enkelt klasse. Den er makten i seg selv, og den som kontrollerer den moderne statsmakt er mektigere enn noen kapitalist under solen. I stedet for å tro at vi beveger oss henimot demokratiet gjennom en eller annen naturens lov, må vi anta at vi beveger oss henimot diktaturet, hvis vi ikke tar stadige og energiske skritt for å hindre det». — Han vil ha en «mental revolusjon» i Labourpartiet, en forandring i de moralske verdier. Og han vil desentralisere makten hvor det er mulig selv om det skal gå ut over planøkonomiens skjemaer. — Det er grunn til å følge denne nye bevegelse med oppmerksomhet — ikke fordi vi tror at det norske arbeiderparti vil slutte seg til den med det første, men fordi den er en positiv reaksjon mot det tyranniske statsstyret, som truer med å bli den nye form for diktatur i demokratiets navn. Vi har vel allerede fått føle det på skinnen alle sammen under den norske planøkonomi.

— men Tysklands ruiner vil ikke vare evig. — Besøk Tyskland for tyskerne med hjelp av amerikanske dollar får fjernet dem. I dag kan de ennå sees — allerede i morgen er kanskje de siste spor av naziregimet ved vår demokratiske hjelp, — forsvunnet.»

Opprikket som hyllest til det for en del mennesker — nærmest politikkerne — gjelder livet om å konstatere, at dr. Munch ikke var i Rosstock til forhandling den 17. mars, endda der ikke finnes annetstedt å bringe ham på nettopp denne dag.

En annen merkverdighet er, at vårt militærvesen ikke reagerer, når det besyldes for utillatelig søvnmighet natten til den 9. april. Tiden var urolig. Å sove på en vaktpost — ja — er det ikke likefremt straffbart? Man har intet hørt om noen straff eller tiltale for forsømmelighet. Og dog rulle en stormakts hær inn over landet, og en do. Flåte la fredelig til. — Alt synes vel tilpasset. Om en hund har gjoet, vites ikke, men vaktene taug i alle tilfelle.

Enhver skoledreng kan da forstå, at snakken om det uventede overfall på Danmark er humbug. Hadde tyskerne vunnet krigen, var forhandlerne blitt helte. Men tyskerne tapte, og forhandlerne ble til rystebukser.

Hvorfor ryster disse menn? Atter en merkverdighet. De har nemlig gjort den danske befolkning en umåtelig velgjerning, idet de har skånet oss for krig, og derved reddet måske tusener av menneskeliv, og de har forskånet oss for synet av vanføre og krøplinger i stort tall. — Om P. Munch har større andel i den dengang truene fornuftige ordning enn forskjel like andre, er usannsynlig, men i så tilfelle bør vi takke ham i hans grav for hans dåd, som den store redningsmann for de mange menneskeliv.

K. O. Sletten, Agersted.

Sletten er nordmann, men han har i en menneskealder eiet og drevet et stort meieri i Danmark.

I den senere tid har bladet rettet en ubønhørlig kritikk mot visse foreteelser i Nasjonalhjelpen og Haakon 7.s fond, foreteelser som virkelig er egnert å vekke oppmerksomhet og forundring, særlig når man betenker at det gjelder patenterte, 3-stjerners jøssinger. Om tonen mellom gode nordmenn forteller følgende lille klipp av bladets leder 25. juli:

«Da Dagbladet tok opp denne saken og begynte å fortelle om det som hendte i Nasjonalhjelpen, ble det forsøkt å gjøre folk som Odd Nansen og Hans Halvorsen til mar-

Hvorfor kommer ikke Bjørnvik-saken opp

Affæren befinner seg fremdeles bak jernteppet

Det er snart 5 år siden riksadvokaten fikk opplysninger om at statsadvokat under rettsoppjøret i Buskerud, hr. Henning Bjørnvik, Hønefoss, hadde misbrukt sin makt ved å love å vise mildhet overfor NS-folk som var satt under tiltale — dersom deres pårørende — hustruer, døtre eller andre kvinnelige pårørende til gjengjeld ville vise ham sin gunst.

70 kvinnelige vitner har bekreftet, at det forholder seg slik og at han opptrådte utuktig og uanstendig over for dem.

I fjor var saken berørt i pressen, men de som i embeds medfør skulle ta affæren forholdt seg tause. I vinter lovte statsadvokat Dorenfeldt i Oslo, at offentligheten skulle få en rede-gjørelse. Han valgte seg april. Men nå i juli er det fremdeles som affæren befinner seg bak et jernteppe.

Folk vil ha meget vanskelig for å tro at det hele kan være oppspinn. Kvinner går ikke og forteller om seg

selv på den måte. Og dersom herr Bjørnvik viste seg i denne sak uskyldig så kan man være sikker på at denne energiske jurist hadde latt høre fra seg. Man vet hvorledes man skal møte ærerørige beskyldninger.

Så står man da igjen med en følelse av at rettsoppjøret i Buskerud har vært i hendene på en mann som for lenge siden selv burde ha vært satt på tiltalebenken. Og man spør hvilken betydning det kan ha hatt for rettsoppjørets forløp og for den enkelte.

Hertil kan det svares at det var ikke statsadvokaten som i siste instans bestemte straffen. Men vi tviler ikke et øyeblikk på at det standpunkt han tok var av betydning for straffutmålingen i mange tilfelle. Disse straffene var i Bjørnviks virksomhets betraktet som strengere enn andre steder, det ble således snakket om «Buskerud-tillegget», hvilket skulle tyde

privat til «8. Mai» fra London.

I forbindelse med den senere tids atomspionasje-avsløringer og «avhopninger» av diplomater og vitenskapsmenn fra England, kan det kanskje ha interesse for Deres lesere å se listen over de såkalte «utenlandsfødte» atomekspertes ansatt i den britiske atomforsknings tjeneste. «Sunday Express» offentliggjorde navnene ialt 15 den 29. 10. 50 og den 20. 11. 50 kom «Gothic Ripples» med den sensasjonelle opplysning at på en nær var alle femten jøder.

Navnene på disse er: Max Born, F. E. Simon, H. E. Peierls, O. R. Frisch, J. Rotblat, L. Rosenfeld, E. Wolfarth, H. Frohlich, A. S. Pesicovitch, R. Furth, N. Kurti, B. Polanyi, O. Klemperer, R. K. Eisenscitz.

Ad. «Paria»

Da mitt merke J. B. tør være en del kjent fra gamle dager, vil jeg ikke unnlata å bemerke at jeg ikke er forfatter av «Paria»-artikkelen i bladets nr. 24. Tvertom er jeg enig både med salig Holger Danske og lysleven- de Ivar Frihaug-Osa, Jeg er nylig sluppet laus og går foreløpig bare rundt og undrer meg. Skulle det hende at jeg ein gang kom til å skjenne noe av det heile, skal jeg si frå under fullt navn.

Jørgen Bakke.

på at det ikke var gått så greit som man kunne frykte og at de kvinner som møtte opp på hr. statsadvokaten sin kontor hadde bedre motal enn Potifars hustru.

Kongsberg Dagblad 26. 7. 51.

Nordmørspostera Trykteri

fremtidig bare gi konserter.

Kirsten Flagstad skal 5. september synges i Oslo for første gang etter okkupasjonen med Filharmoniske Selskaps orkester til inntekt for orkestrets pensjonskasse. NTB har sendt ut en meddelelse om dette bl. a. til Tidningarnes Telegrambyrå i Stockholm, men har ikke kunnet unnlata å henge på en bemerkning om, at fru Flagstad i de første etterkrigsår var boikottet i Norge fordi hun etter okkupasjonen av landet hadde reist hjem fra USA for å bo hos sin mann, «en kjent samarbeidsmann». Det er den londoniserte redaksjon av Norsk Telegrambyrå, som besørger slikt overfor en av dem, som utenlands har kastet glans over Norge og som uten smålighet hyldes av amerikanerne og englenderne. Var det ikke så, at nå skulle alt det gamle glemmes? I hvert fall forlanges det av oss og selv regjeringsorganet begynner med hyrde-toner om dette. Men nei, så lenge sjøfelheten fortsetter, skal det ikke glemmes, hvorledes de «Gode nordmenn» bar seg ad i de gale år. Det er full oppreisning, vi forlanger, og da får også NTB finne seg i å legge seg til en annen tone.

Er de ledende britiske atomekspertes jøder?